

כסלו תשפ"א
2020/06 דצמבר

ענף הפרחים במחוז השפלה וההר דו"ח לשנת תשפ"א, 2020

אביב לוי - מדריך מחוזי לשתלנות נוי באגף הפרחים

ענף הנוי במחוז השפלה וההר כולל מגוון גידולים, שהמרכזיים שבהם הם שתלנות וענפי הקישוט הירוקים.

הדרכה - המדריך המחוזי באזור השפלה וההר הוא אנכי, אביב לוי, כותב הדו"ח. במסגרת ההדרכה הארצית אני מסייע למגדלים בנושא שתלנות, תחום גידול הנוי העיקרי במחוז. בנוסף, נעזרים המגדלים במחוז ביאיר נשרי ובשוש ויצמן בתחומי ענפי הקישוט והוורדים; וביעקב גוטליב וברוברטו נתן בנושאי הגנת הצומח ושירות שדה, בהתאמה. הנחיות גידול לגבי כל הפרחים העיקריים במחוז מתעדכנות מעונה לעונה, והן נשלחות למגדלים ומתפרסמות בעלון ענף הפרחים ובאתר שה"מ.

הפצת ידע מקצועי נעשה באמצעות דואר אלקטרוני ובוואטסאפ. למגדלים, שאין להם גישה לאימייל, מועבר המידע בדיוור ישיר בדואר ישראל.

מחקר – מחקר מעשי בתחום הפרחים והשתלנות מתקיים במכון וולקני, אך בהיקף מצומצם.

הגידולים הייחודיים באזור

ענף השתלנות הוא המרכזי שבגידולי הנוי במחוז, והוא מורכב ורבגוני. בענף זה נכללים, בין היתר:

1. סוגי צמחים רבים: גאופיטים, עצים, שיחים, בני שיח, עשבוניים.
2. משתלות העוסקות בחלקים שונים בשרשרת הייצור: טיפוח זנים, גידול עצי אם, שילוח ייחורים מושרשים ולא מושרשים, ריבוי, הקשחה, גידול ואף מכירת המוצר המוגמר.
3. שיטות ריבוי שונות: זריעה, ייחורים ותרביות רקמה.
4. שוקי יעד שונים: גינות פרטי וציבורי, צמחי בית, יצוא ושוק מקומי.

באזור זכריה מתרכזים מגדלי כלניות רבים, רובם ככולם מקצועיים ובעלי ניסיון רב. הגידול אינו ייחודי לאזור, אך חלק ניכר מהיקפו ומהידע הארצי מרוכזים בו.

אפשרויות פיתוח

שתלנות נוי – הענף במגמת התרחבות עקבית ובחיפוש אחר גידולים חדשים בתחום הסוקולנטים, צמחי הבית וצמחי הגינה. בשנים האחרונות ניכרת התרחבות בענף ומתבצעת בו פעילות ענפה אפילו בעת הזו, בתקופת הקורונה. מענקים בתחום מיכון חוסך כוח אדם ואוטומציה, דוגמת מכונת ערבוב מצעים ומכונות שתילה וזריעה, יסייעו למשקים קטנים ובינוניים להתגבר על משוכת העלות הגבוהה הכרוכה ברכישתן, ובכך למצות את פוטנציאל השיווק ולממש את יכולותיהם. בנוסף, עידוד ערוצי מכירת אונליין יקנו ללקוחות הקצה כלים טובים יותר לניתוח ההיצע בשוק, וכן ינגישו את המשתלות היצרניות לציבור ללא צורך בהקמת נקודת מכירה.

כלניות – עידוד המעבר למצע מנותק יאפשר גידול איכותי והתמודדות עם מחלות קרקע המאפיינות גידולים חוזרים באותו השטח.

ורדים – ענף יציב ורווחי המשווק לשוק מקומי. עידוד הקמת מבנים או הסבת מבנים לגידול ורדים יסייעו ויתרמו להצטרפותם של מגדלים נוספים לתחום.

טבלה 1 – היקפי הגידול של הענפים בתחום הנוי במחוז השפלה וההר

היקף (דונם)	הפרח
167	רוסקוס
93	אקליפטוס
609	ענפי קישוט נוספים
4217	משתלות
240	כלנית
130	אדמונית בקרקע
51	ורדים
157	קאלה
891	שונות
6,220	סה"כ

